

ébe

edere) 15
& Comp.
endéglőt a
ezett helyi-
& Comp.
r mellett).

nek

és női
be az

and'

22.
bsági

son.

rtás!

éket

ettős töretöt,
sal.

ábsztraktat
eamare

CO

Vállalat
Az Er-
Tele-
ssenco

köröknek

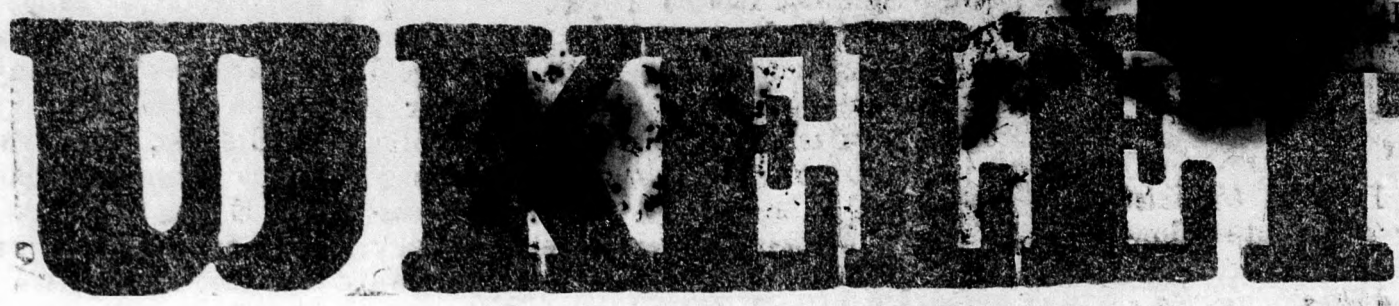
on-

Német-
ákia na-

se Rt. 4130

reg

ék.

Értéke	350
Negyedévre	460
Egy hónapra	240
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lej	85
Bukarestben	5-
Csehszlovákiaiban	
Egy hónapra	ck 35-
Egy szám	1-50

1934 december 12 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 278. szám

5685. Kiszlev 15

A kormány jóindulatú demonstrációja a Magyar Párt brassói gyűlésére

Tatarascu miniszter Kolozsvárra jön. Bernády nem megy el Brassóba

(Bucaresti-Bukarest, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Magyar Párt vasárnapra hirdetett nagygyűlése élénken foglalkoztatja a kormányt. Örökös is és úgy látszik, hogy a liberális párt a brassói nagygyűlés alkalmából legalább b forma szerint demonstrálni akarja, hogy jóindulattal és megértéssel viseltetik az erdélyi magyar kisebbség sorsával szemben. A kormány és a Magyar Párt között a közvetítő szerepet ezúttal is Tatarascu miniszter fogja ellátni, aki rokonszenves módon és lekövetendő szolgálatkészségével, smellyel mindig orvosolni igyekezett az előtte elhangzott sérelmeket, tegehatatlanul nagy népszerűségre tett szert az erdélyi kisebbségek körében.

Bratianu Jozsef miniszterelnök ma magához hivatta Tatarascu minisztert s kifejezésre juttatta előtte azt az óhaját, hogy a Magyar Párt brassói nagygyűlése részére a legteljesebb szólási és vitaszabadság biztosítását. A miniszterelnök külön is hangsúlyozta, az a kívánsága, hogy a magyarság akaratát minden külső befolyástól mentesen a legzababban nyilathozhassék meg.

Tatarascu miniszter kijelentette a miniszterelnöknek, hogy személyesen kíván érintkezésbe lépni a Magyar Párt vezetőségével, hogy tölük információkat szerezzen a gyűlés programját illetőleg. E célból Tatarascu miniszter a közel napokban Kolozsvárra érkezik és nincs kizárva, hogy a brassói nagygyűlésre is elutaljon.

Cluj, december 11. Magyar politikai körökben nyert értesüléseink szerint Bernády György, a Magyar Párt progresszív és demokráta tagjainak vezére különít özönajótámasztó hatása alatt elhatározta, hogy a brassói nagygyűlésen nem vesz részt és a Magyar Párt vezetőségében semminemű tisztségét nem vállal.

Bulgária három csapása

Szófia, dec. 11. A miniszterelnök a parlamentben kijelentette, hogy belföldön három csapás ellen kell küzdeni. Ezek a csapások a drágaság, a menekültek és a rablóbandák. Az utóbbiak kommunistahtól állanak és szigorú intézkedést kell ellentük életbe léptetni.

Ujabb hárommillió dollár Németországnak

Páris, december 11. A newyorki Morgantársaság újabb hárommillió dollárnyi aranyat küld Németországra.

Stresemann lesz az új német kancellár?

Berlin, dec. 11. A „Berliner Tageblatt“ értesülése szerint az új német kancellár ismét Stresemann lesz.

Amerika kihívóti flottáját

Washington, december 11. A tengerészeti államtitkár javaslatot terjesztette be a flotta kibővítésére.

Chamberlain kihallgatása a pápánál

Páris, dec. 11. A „Matin“ értesülése szerint Chamberlain angol külügyminiszternek a pápa kihallgatásakor szerencsés kivételét fejezte ki és gratulált az angol kormányak Oroszországgal szemben tanúsított magatartásához. A pápa a bolsevikokat a keleti magatartásukhoz. A pápa a bolsevikokat a keleti magatartásukhoz. A pápa a bolsevikokat a keleti magatartásukhoz. Ezután arra kérte Chamberlain, hogy Palesztinában védje meg a katolikusok érdekeit.

Mig Oroszország propagandát folytat, Anglia nem köt vele szerződést

Hicks angol belügyminiszter kormánynyilatkozata az alsóházban. Churchill a szövetségesek adósságainak kifizetéséről

(London, dec. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alsóház tegnapi ülésén Churchill pénzügyminiszter arra mutatott rá, hogy Anglia pénzügyi terhei a háború óta felülmúlják valamennyi szövetségesét. Anglia eddig egyetlen szövetségesének adósságát nem sűrgette, ami az angol adófizetőknek nagy megterhelést jelent. Anglia mintegy kétmilliárd font sterlinget adott kölcsön európai szövetségesének, — mely összegnek felét sajátjából merítette, felét pedig Amerikától kölcsönözte. Anglia nem akart mást, mint visszahajni ezeket a kölcsönöket. A külkereskedelm helyzetére vonatkozólag bejelentette, hogy a huszonhat percenter kiviteli illetékek tízmillió font sterlinget jövedelmeznek. Kijelentette továbbá, hogy Németország

újajépítését Európának semmiestre sem szabad félbeszakítani.

Hicks belügyminiszter azután hangsúlyozta, hogy a jelenlegi kormány az előző szocialista kormánynek az életstandard javítására vonatkozó tervezetét teljes egészében végre fogja hajtani.

A Zinovjev-levéllel kapcsolatban Hicks kijelentette, hogy a miniszteri bizottság jelentése szerint a levél valódi, azonban a bizonyítékokat az ország magasabb érdekei miatt nem lehet közzétenni. A kormány nevében azt a kijelentést tette a belügyminiszter, hogy mig Oroszország folytatja szovjet-propagandáját, addig szó sem lehet arról, hogy Anglia vele szerződést kössön.

Benes szerint az európai bolsevizmus utolsó óráit éli

A csehszlovák külügyminiszter nem tartja veszedelmnek a kommunista agitációt. Nincs még végleg megállapítva a kisantant konferenciájának időpontja

(Bécs, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Benes, a csehszlovák köztársaságnak külügyminisztere Róma felé való útja közben Bécsben leszállott. A pályaudvaron dr. Mataja várta a cseh külügyminisztert, aki szalonkocsijába invitálta az osztrák államfőit és hosszabban tárgyalt velük Ausztria szociális ügyéről. Benes később újságírókat is fogadott, akik előtt a bolsevizmus elleni egységes frontról nyilatkozott.

— Miniszter ur — kérdezték az újságírók — nyilván tudja, hogy Franciaország és Anglia egységfrontba szövetkeztek a bolsevizmus ellen. Aktuális veszedelmnek tartja a miniszter ur a bolsevizmust az európai államokra és kolóniákra nézve?

— A nemzetközi bolsevizmus egész kérdéskomplexumát — felelte a miniszter — nem kell nagyon komolyan venni. Azok a nagyvonalú akciók, amelyeket a kommunisták Európában véghez akarnak vinni, bizonyítják gyöngegségüket. Mindezek csak végső vonaglásai a háborút követő évek nyomorának, amelyből azonban az egész világnak hi kell gyógyulnia.

— Vajjon a bolsevik rendszer magában Oroszországban is kezdi kiélni magát.

— Amit az imént mondtam — jegyezte meg dr. Benes — csakis az európai internacionális bolsevizmusra vonatkozik, nem pedig Oroszországra. Azonban állíthatom, hogy előbb vagy később ott is le fog hanyatlani. Európában világban van a bolsevizmus és úgy látom, hogy a kommunista ideológiát minden országban likvidálni fogják. Ma már ezek az eszmék egyáltalában nem veszedelmesek. Meg vagyok róla győződve, hogy két év múlva a bolsevizmus egész Európában kiéltte magát.

— A Balkánállamok segélykiáltása a moszkvai propaganda ellen talán mégsem jelenti azt, hogy a bolsevizmus veszedelme mindinkább aláhanyatlík — jegyezte meg egy újságíró.

— Mondhatom, hogy a bolsevizmus a balkáni országok számára sem jelent már veszedelmet, és ott, mint egyebütt, éppen úgy hi fogja élni magát, mint a másik szélsőséges irányzat. Ezt nem ma állítom először. Ennek bizonyítása itt áll szemünk előtt Magyarországon és itt Itáliában példának, ahol az éles felületek mindinkább eltompulnak. Általában bizonyos jelenségeket tulbecstűnek az emberek, holott egyáltalán nem kellene őket komolyan venni, minthogy a demokráta bázis számára, amelyen Európa népeinek találkozniok kell, a bolsevizmus egyáltalában nem jelent súlyosabb akadályokat.

— Vajjon e kérdéseket tárgyalni fogják a népszövetség római ülésin?

— Nem hinném, minthogy a hivatalos program kizárólag adminisztratív természetű kérdéseket jelöl meg. A nagyobb politikai ügyeket, az orosz kérdést, a német választások eredményét, Amerika és Európa közötti pénzügyi vonatkozásokat és a genti jegyzőkönyvet már csak a következő ülésen fogjuk megtanulkozni. Félhivatalosan azonban a küliszszák mögött ezúttal is sokat fognak tárgyalni bizonyos általános érdekű európai ügyekről és így lehetséges, hogy erről is szó kerül, annál inkább, minthogy a franciaországi és angolai események erre alkalmat adnak. Ha sor kerül rá, természetesen, hogy itt is megmondom véleményemet.

— Mikor lesz a kisantant legközelebbi ülése — kérdezték az újságírók. Megfelel a valószínűségnek, hogy január 15-ikén ülnek össze a kisantant reprezentánsai?

— Ez a dátum még nem végleges megállapodás. Egymás között most tárgyalják a kormányok ezt az ügyet és programszerűen ugyan január tizenötödikén kellene Bukarestben megtartani a tanácskozásokat, azonban úgy vélem, hogy ezeken a napokon nem fogják megtartani a tanácskozásokat, hanem hónapokkal később, valamikor tavasszal.

— Vajjon a kisantant felvesz új tagokat is sorába? Lengyelországot, amellyel a lapok szerint már huzamosabb idő óta tárgyalások folynak.

— Erre nem tudnék önnek válaszolni, de személyes meggyőződéseim szerint a kisantant úgy a legerősebb, mint ahogyan most van. Minden kibővítése ennek a szövetségnek jelentené az erők szíjjelforgácsolását és ellentétes érdekek életrekelését. A véd- és dacszövetségek természetében rejlik, hogy minél kevesebb ország tömörül egy ilyen szövetségbe, annál nagyobb annak belső ereje.

A cseh külügyminiszter végül kijelentette, hogy a konszolidáció az új és kibővült államokban láthatóan előrehalad.

Óriási tüzvész Ploestiben

Ploesti, december 11. Ma délután a város főutcáján óriási tűz ütött ki. A tűz egyszerre három-négy épületet borított lángba, úgyhogy az oltás igen nagy nehézségekkel járt. Az eddigi jelentések szerint hét üzlethelyiség égett le. A kár többmillió lejre rug.

Sulyos válságba jutott az erdélyi aranyművesipar

Törvény, végrehajtási utasítás az ékszerkereskedelem. Sikertelen árcsonyvi vásár

(Cluj-Kolozsvár, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a magántulajdonban lévő nemesfémhánya-vállalatok a kibányászott fémekkel szabadon rendelkezhetnek és a bányatörvény értelmében a termékeknek csak egy percentjét kell az államnak az illetékes hatóság által megállapított napi áron átengedniük. Mintán a bányatörvény végrehajtási utasítása mindmáig nem érkezett meg egyetlen hivatalba sem, a végrehajtó közegek teljes zavarban vannak a törvény alkalmazását illetően és a bányák össztermelését lefoglalják az állam számára. Az aranynek és az ezüstnek az állam részére való kényszerű átengedése alapján fojtotta meg a nemfénybányák életlehetőségét, mert a napi árak megállapítása teljességgel önkényes, nincsen tekintettel a világgiazi árakra, sőt sok esetben még a tényleges termelési költségekre sem.

Ennek tulajdonítható, hogy az erdélyi arany- és ezüsthányák jórészt beszüntették működésüket és teljes füzemmel csupán a „Mica“ részvénytársaság brádi 12 Apostol bányája dolgozik. Ennek a vállalatnak központja ugyanis Bukarestben van és közismert összeköttetései vannak a kormány felé.

De a magánvállalatoktól eltekintve az állami fémhánya sem termelőképesek, mert a rossz igazgatás és a lehetetlen munkáviszonyok előltek a munkalehetőségeket. Az aranytermelés minimumális, az ezüstermelés pedig teljesen szűntel.

A fémhányaüzemek teljes szűnetelése miatt az erdélyi, valamint a regáli aranyművesipar sulyos és alig megoldható válságba került. Mintegy 300 nemesfémgyártó-műhely van Erdélyben, tehát a válságba került iparág a legelterjedtebbekké közé tartozik. A termelés teljes lecsökkenése miatt a műhelyek, legalább legális úton, képtelenek nyersanyaghoz jutni. Ha pedig valamilyen módon fenn akarnák üzemüket tartani, a legsulyosabb anyagi veszteségek érhetik őket.

Példa erre a Kolozsvárott székelő Első Erdélyi Ékszerárnygyár esete. A gyár egy nagybányai bányagazgatótól egy kiló bányarauyat kért kölcsön. A vállalat megbízottjától az átlomáson két detektív elszedte a nyersanyagot. Erre a szokott hálváriajrás következett, kérvényezések, fútkosások s végre az ékszerárnygyárnak csak úgy voltak hajlandók vissza-

adni a nyersanyagot, ha a Casa de Depuneri-el százhuszezer lej tétébe helyez.

Egyetlen módja lenne még az aranyművesipar az aranzszerzésre: a közönségtől való vásárlás. Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy teljesen jó minőségű aranzszerű vásárlásokat a törvényes gazdaságnak minősített. A legutolsó héten hasonló esetekben három kolozsvári ékszerész ellen hoztak marasztaló ítéletet s ezek után az ékszerészek még a legnagyobb fizetéseket is csak bátortalanul bonyolítják le.

A zsidók bálványimádók — így tanítják a lugosi liceumban

Körkép és körkép egy állami iskola zsidó növendékeinek életéből

(Lugo), december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nem, mégsem írjak e cikk fölé a már stereotip címet: „Anghelescu miniszter ur figyelmebe.“ Jól tudjuk, ugys hiába volna, mert az a szellem, mely megfosztotta a zsidóságot a saját, teljes nyilvánosságú iskolájának jogától, az diadalmaszkodik azokban az üldözésekben is, melyek martírjai: a mi szegény kis zsidó diákjaink. Am tisztelet, teljes elismerés s kivételnek, — de igen sok helyről megdöbbenő híreket hallunk arról a bánásmódról, melyben egyes iskolákban a zsidó tanulókat részesítik.

Egyetlen egy iskolából, a lugosi állami gimnáziumból, egész csokrárt adjuk ime azoknak a szörnyűségeknek, melyekkel a szegény, tehetetlen, de épenéggel nem tehetéstelen zsidó gyermekeket gyötrik. Olyan dolgok történnek ebben a középiskolában, mely minden érző ember felháborodását kell váltassa. Hiszen gyermekről, kis apróságokról van szó, kiknek lelke olyan kényes s kiket egész életükön át megviselnek azok a gonosz igaztalanságok, melyek velük történnek.

A lugosi szülők között óriási az elkeseredés a román liceumban történtek miatt. Bocsálatos őszinteséggel meg kell írjuk, hogy a lugosi román intelligencia is a legnagyobb elkeseredéssel tárgyalja néhány tanár garázdálkodását s akció indult meg tiltakozásukra.

A liceumban valóságos középkori rendszer uralkodik. A gyermekeket állandóan verik. S néhány tanár rendszerre tette, hogy „jobb“ diákjait ruházza fel fegyelmi hatáskörrel. Ennek aztán az a következménye, hogy ezek a „jobb“ diákok nap-nap után borzalmasan elverik a zsidó fiúkat, kik persze „rosszak voltak“. A tanárokhöz az elvert zsidó diákok hiába fordulnak panasszal, hisz legtöbbje csendes beleegyezéssel tűri ezeket az állapotokat.

Egyik tanár a történelemórán a következő különös kérdést tette fel:

Egyetlen módon lehetne csak az egész ipart katasztrófával fenyegető válságot megoldani: ha az illetékes hatóságoknak haladéktalanul kikézbiztásnak a bányatörvény részletes végrehajtási utasítását.

Érdemes, hogy az ékszerárak napi árai a sulyos nyersanyaghiány ellenére sem emelkedtek. Ennek a furcsa tünetnek az oka a vételek teljes hiányában keresendő. A közönség, valószínűleg a pénzhiány miatt, tartózkodik a vásárlástól és még a karácsonyt megelőző hetekben sem mutatkozik fizetési fellendülés.

— Kik bálványimádók még Európában? A felelő erre persze nem tudott választ adni, mire a tanár beszéltudáztatta és ezután kioktatta az osztályt:

— Európában csak egyetlen pogány, bálványimádó nép van s ez a zsidó . . .

Mintha a középkor valamely inkvizitori iskolájában lennének, valahol Spanyolországban.

A diákok gyakran tesznek kirándulásokat s ilyenkor — egyes tanárok vezetésével — Lugos utcáin felhangzanak a legvadabb antiszemita dalok . . . Egyes tanárok vígan együtt énekelnek a diákokkal . . . A zsidó fiúknak is szigorúan részt kell venniük az ilyen kirándulásokon. És ők is ott ballagnak vörvörös arccal, lehajtott fejjel a többség, az énekelők sorában . . .

Ilyenek történnek Lugoson Anghelescu dr. kultuszminiszterisége idején. De Lugos csak egyetlen hely. S a gyűlöltre való nevelés ilyen burjánzású is, sajnos, sok helyen megterem. Így nevelnek fel egy egész nemzedéket. Miért? A választ is Lugoson hallottuk erre. A növendytan tanára így oktatta ki a növendékeit:

— Ki kellene banneteket mind a mezőre kergetni, hogy legeljete. Lám a zsidók tanulnak, figyelnek s tizenöt év múlva ezek lesznek az urak, kiknek cipőit tisztítjátok majd ki.

A növendytan lugosi tanára rossz jó. Azokból a román diákokból lesz az a román középosztály, melynek nemes hivatása, hogy megszilárdítsa s nagyá tegye Romániát.

— Leégett egy temesvári vegyészeti gyár. Temesvárról jelenük: A temesvári Higiena vegyészeti gyárban ma délsőtt tűz ütött ki. A tűz a vegyészeti gyárat majdnem teljesen elhamvasztotta. Az eddigi megállapítás szerint a gyárban kéménytüz keletkezett és az előtörő lángnyelvek meggyújtották a szomszédos épületeket is. A kár több mint másfélmillió lej.

A sánta Fiske

Zsidó koldusregény (41) írta Mendele Moicher Szforim Fordította Székely Béla

Amikor nekem a pupos ezt elbeszélte, hosszú ideig úgy feküdtem ott, mintha agyonütöttek volna és egy szót sem tudtam szólni. A bensőmet azonban rágtá valami. Vad harag égett bennem és egyben forró részvéte éreztem a leány iránt; és még egy más érzés is volt bennem, melynek nem tudom a nevét. Ez az érzés összeszeritja a szívemet; megragadom a kezét, amelyet még mindig az arca előtt tart és olyan hangon, amely még előttem is idegen, mondom:

„Édes lelkem! Az életemet feláldoznám érte!“

„Oh, Fiske!“ mondotta sóhajtva. Közélebb húzódott hozzám és vállamra hajtotta a fejét . . .

A szemem csak úgy káprázik s forróság önti el tagjaimat. Ugy vigasztalom szelid szavaimmal, mint egy jó nővér. „Az isten majd csak megsegít!“ És megesküdtem neki, hogy mindig jó testvérként állok majd oldala mellett. A szemeim közé néz, édesen mosolyog, lehajítja a fejét:

„Nem tudom miért, — mondja — de olyan jó meleg most a szívem körül. Ujra kedvet kaptam az élethez Fiske . . .“

Még hosszú ideig beszélgettünk egymással és azzal vigasztaltuk magunkat, hogy az Isten majd csak megsegít és valamikor még annál is jobban megy majd a sorsunk, mint ahogy azt most kívánjuk. Hirtelen a közelben kopogást hallunk. A kerítés tövében néhány lépést tettem az árnyékban és az utca másik felén

egy embert látok, aki a pinceajtóval babrálgat. Jobban odanézek — hogy a fene rájja ki a csontját! A vöröshaju. Látom, hogy törli le a pinceajtó lakáját és lemegy a pincébe, hogy mindent — amit csak sábeszkor ott találhat — ellopjon.

Mint a villám villan fel bennem a gondolat: Fiske, bosszuld meg most magad és a pupost, rajta! Itt az ideje: csapd be gyorsan a pinceajtót; hadd üljön ott reggelig a csapdában, mint a medve, amíg majd reggel elcsipik és összetörök a csontjait! . . . A vér forrt bennem és olyan voltam, mintha részeg volnék. Életemben most éreztem először, hogy milyen jó, milyen édes a bosszu! Egy pillanat, ott voltam a ház előtt és becsaptam a pinceajtót. Hadd feküdj itt, mint egy kutya! mondom mosolyogva. De amikor a zárt rá akartam tolni, akkor látom csak, hogy egy kissé elhajlott. Minden erőmet megfeszítem, azonban nem tudom visszahajlítani. Még egyszer összeszedem az erőmet és már szinte rátoltam, amikor hirtelen belülről felszakítják az ajtót és én bezuhanok a pincébe.

A lépcsőn összeütközöm a vöröshajúval. „Ugy, Reb Fiske, mondja, miután jó darabig némán néztünk egymásra, hát te dolgoztál az ajtónál, te szentségtelemitetted meg miattam a szombatot? Nagyon örvendek neki, ugy éljek én . . . Gyere csak macskám egy kissé lejjebb, hadd lakassalak alaposan jól.“ Letaszit a lépcsőn, lezuhanok a földre és majd kitorom a csontjaimat. „Itt van egy kis előleg te szemtelen koldus!“ — mondja nekem és teljes erejével a hátamba vág. „Most meg várj egy kicsit, amíg a sült tyukot, a halat és a borjúláb kocsonyás tálat, amelyeket miattad szinte itt hagytam, elpakolom a zsákomba.“ Azután

pedig megint ütni kezdett.

„Számold Fiske: egy, kettő, három, négy, öt . . . Ezt magadért kapod. És most a puposért kapod meg a részed . . . Számold csak: kilenc, tíz . . . Mitféle dolog az éjszaka idején lánnyal kóborolni? . . . tizenkettő, tizenhárom . . . Ott láttalak előbb a hátsó utcában sétálni vele . . . tizenhat . . . ha nem tévedek: tizenhét . . .“ Utolsó szavai teljesen kihozták a sodromból.

„Gazember! — kiáltok rá . . . — arra sem vagy érdemes, hogy a nevé a szájadba vegyed!“ Gyorsan felugrom és a fogaimmal erősen beleakaszodom. Küzdeni kezdünk egymással: én a fogaimmal, ő a kezeivel. Mind a ketten tele vagyunk dühvel, mindegyikünk el akarná a másikat pusztítani. Teljes erejét összeszedi és kiszakítja magát, rettenetesen össze-roppant és messzire elhajít magától.

„Adj hálát az Istennek, hogy megmenekültél!“ mondja. „Nem tudtam a bendődet ki-venni! Most csak maradj itt és pihend ki magad holnapig. A „false fis“ helyett majd egy eleven Fiskét találnak itt . . . Jó estét! Mit üzensz a feleségednek? Még ma éjszaka megkapja az üzenetedet!“

Ezekkel a szavakkal ott hagytott és rámzárta az ajtót.

Amikor magamhoz tértem, az ajtóhoz rohantam. Huzom, taszítom . . . de minden fáradság hiábavaló: kívülről erősen bezárták. Azt sem tudom, hogy mit csináljak. Lármát sem csaphatok, nehogy az emberek meghallják és ha itt maradok az még rosszabb. Így állok itten, az ijedtségtől, a dühtől és a fájdalomtól a fejem is szédül. Ledobom magam a földre és úgy fekszem ott szerencsétlenül.

(Folyt. következik.)

Tűzvész

Két ház teljes lángba borult

(Cluj-Kolozsvár, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Főzőn jelentek az utca felől az utcákra a lángok. Néhány perc múlva a házak között az utcákra

Öt percen belül a Sándor László ház kapcsolták a megkezdődött munka után hatalmas mérvű tűz az utcákra. A lakosság a ház felől, későbbben a ház felől vezetőse mellek szétvonult.

A motorosok hatalmas vízsugarakkal próbálták ember számú ház fedő átkaptak a 15 nem törődve a fedélre kapcsolt égő tetőzetet volt, hogy a tetelenek a szájon a nagy hősség meg lélegzetvé

Rövid idő alatt zett ki a Sándor véget. Ekkor kopott butorok az utcára, ahol a szanaszét he tolvajok szabad amint megérkezését és a kivá elzavarta és a nem bocsátották

Ezalatt az idővel és két hét ták a két ház haladt előre, a lomok újabb és az elharapódzó három óráig egyebet nem is a tűz csak a 12 majdnem teljes házak, amelyek tetelnek maradt

A tűzoltók órágeről Uru k aki azonnal vizsgálát során keletkezett, hogy a gázda husfűstöl számlolt az eshet amely főleg faan husfűstölde elől lésnél beszélatos kapott a ház pa keddett, majd egy tek előt egy, az tek a tűzre, az nagyobb baj a lakásokban fő laktak, akik a tű tak és a lakások így csak később tésére gondolni, fejtetlenségét idése

A tűz felfedezéstalemben önfele és vedrekkal prób Fáradozásukat azo fizette meg, mert majdnem a lángy Délután háro

Tűzvész a kolozsvári munkásnegyedben

Két ház teljesen porráégett. Hét munkáscsalád hajlék nélkül maradt. Gondatlanság okozta a tüzet

(Cluj-Kolozsvár, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt félüzemkettőkor telefonon jelentették a tűzoltóságunk, hogy a Rákóczi utca mellett lévő Sándor László utcában az egyik házban tűz támadt. A telefonjelentés vétele után néhány perccel a tűzoltók sipekkel verték fel az utca csendjét, amint szerkocsijukkal robotgáltak végig az utcákon a tűz helyszínére.

Két munkásház lángokban

Öt perccel belül az első szerkocsi hi is érkezett a Sándor László utcába, ahol pillanatok alatt bekapcsolták a tömlőket a vízvezeték-hálózatba és megkezdék a tűz lokalizálását. Néhány perccel munka után azonban belátták, hogy a tűz olyan hatalmas mérvet ért el, hogy egy fecskendő kevés az oltáshoz és ezért telefonon segítséget kértek a hatványról, ahonnan még egy szerkocsi, majd később Bartha tűzoltóparancsnok személyes vezérése mellett motorfecskendővel ellátott újabb csapat vonult ki.

A motorfecskendőt azonnal tűzbe hozták és hatalmas vizugarat az égő házra irányították. A tűzoltók emberföltött munkát végeztek. A 13-as számú ház fedele lángokban állt és a lángok már átértek a 15-ös számú házra is, de a tűzoltók nem törődve a veszéllyel, önfeláldozóan az égő ház fedelére kapaszkodtak fel, ahol csákányukkal az égő tetőzetet bentani kezdték. A hőség oly nagy volt, hogy a tűzoltók nedves szivacsot voltak kénytelenek a szájuk elé szorítani, hogy munka közben a nagy hőség és a hatalmas füst ne akadályozza meg lélegzetvételükben.

Rövid idő múlva három szerkocsz katorra érkezett ki a Sándor László utcába a rend fenntartására. Ekkorára a kis munkáscsaládból az itt-törököt burorokat, és értékesebb helmit ki kihordták az utcára, ahol a tulajdonosok nem bírták vigyázni a szanaszét heverő holmijukra és így az alkalmi tolvajok szabadon garázdálkodhattak. A katonaság amint megérkezett, azonnal átvette a rend fenntartását és a kiváncsiakat a kihordott ingóságoktól elzavarta és a hordonon keresztül senki idegét nem bocsátották.

Mi okozta a tüzet

Ezalatt az idő alatt a tűzoltók a motorfecskendővel és két kézfecskendővel szabadon oltották a két házat, de az oltás csak nagyon lassan haladt előre, mert a padlásán felhalmozott limlombok újabb és újabb tápláló anyagot szolgáltatottak az eltarapódzó lángnyelveknek. A tűzoltók délután három óráig dolgoztak a tűz lokalizálásán és ha egyebet nem is tudtak elérni, de azt elérték, hogy a tűz csak a 13. és 15-ös házakat hamvasztotta majdnem teljesen el, míg a közelben lévő többi házak, amelyek szintén veszélyeztetve voltak, sértelemek maradtak.

A tűzoltókkal egyidejűleg a IV. kerületi rendőrségről Ursu komiszár is kiérkezett a helyszínre, aki azonnal megkezdte a helyszíni vizsgálatot. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tűz ugy keletkezett, hogy a 13-as számú házban a házigazda husfüstöldét létesített. A házigazda nem számolt az eshetőségekre, hogy a kis munkásház, amely főleg faanyagból lett építve, nem alkalmas a husfüstölde céljaira, mert tűzvészélyes. A husfüstölde használata az égő fűrészporból egy sikra belekapott a ház padlásába és ott előbb lassan égni kezdett, majd egyre hatalmasabb lángnyelvek törtek elő, hogy mire a lakók figyelmelek lehetek a tüzre, az egész fedélzet lángokban állott. A nagyobbik ház a tűz felfedezése után az volt, hogy a lakásokban főleg szegényebb munkás emberek laktak, akik a tűz keletkezésekor munkában voltak és a lakások nagyobb része is volt zárva és így csak később lehetett az ingóságok megmenetése gondolni, ami természetesen még nagyobb fejtélenséget idézett elő.

Két ház leégett

A tűz felfedezése után a környéken lakó három fiatal ember önfeláldozóan a ház fedelzetére siettek és vedrekkel próbálták a lángnyelveket eloltani. Fáradozásukat azonban egyikük majdnem életével fizette meg, mert a nedves fedelen elcsuszott és majdnem a lángnyelvek közé esett. Délután három órára a tűzoltók befejezték

munkájukat. A két házat nem lehetett a tüztől megmenteni, mert a fedélzet teljesen leégett, sőt a lakásokban több helyütt a plafon is beomlott. A tűz következtében a 13. és 15. számú házakban hét munkáscsalád teljesen lakhatatlanná vált és hét

munkáscsalád több kisgyerekkel a hideg téli hónapokban lakás nélkül az utcán maradt. A hatóságok valószínűleg intézkedni fognak, hogy az utcán maradt családokat a lehető legrövidebb időn belül újból lakáshoz juttassák.

A nagyváradai diákverekedés epilógusa

Két zsidó diákot és a súlyos sebesültek egyikét letartóztatták

(Oradea-Mare Nagyvárad, dec. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet legutóbbi számában terjedelmes cikkben számoltunk be a legutóbbi nagyváradai diákverekedésről és annak előzményeiről. A diákverekedés ügyében Catana rendőrprefektus vezette a nyomozást, amely két napi szabadon kihallgatás után a mai napon nyert befejezést.

A sajtó képviselői a nyomozás eredménye felől kérdést intéztek Catana prefektushoz, aki a következő nyilatkozatot adta a sajtó képviselőinek:

— Személyes vezetésem alatt lefolytatott vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az incidensekben olyan egyének is résztvettek, akiknek a jogakadémiahoz semmi köztük sincsen. Ennek következtében elrendeltem Schütz József, Balkonyi Aladár diákok és Uran László cipőtelepészkezelőt

letartóztatását, mert beigazolást nyert, hogy ezek voltak az incidensek kezdeményezői. Uran aki a vereség alalmával megsebesült és jelenleg kórházban fekszik, felügyelet alá lett helyezve, a másik két letartóztatott diákot pedig átkísérték az ügyészhez.

Catana prefektus nyilatkozata és az ügynek ilyen irányú befejezése — szerintünk — még nem elég a felzaklatott közvélemény megnyugtására, mert elvárja a nagyváradai rendőrségtől, hogy presztizsének egész súlyával oda fog hatni, hogy ne csak ez a három ember nyerve el büntetését, hanem azok is, akik mindennaposá tették a nagyváradai jogakadémián a vereségeket és ki-robbanó türelmetlenségükkel felborították az akadémiá békéjét.

Az antant beleavatkozott Károlyi Mihály vagyonekobzasi porébe

A december 20-ára halasztott kuriai ítélet hullszatitka. A békeszerződés tiltakozó rendelkezése

(Budapest, dec. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Károlyi Mihály vagyonekobzasi porének nevezetes fordulat következett be. Amint ismeretes, a Kuria november 28-án fejezte be a tárgyalást és december 20-ára tűzte ki az ítélethirdetést. Egyik budapesti lap külföldi diplomátartól nyert információval magyarázza meg most ennek a három hétnél hosszabb ítélethirdetési határidőnek a kitűzését.

Ezek szerint a budapesti antantkövetésgek figyelmét nem kerülte el Károlyi Mihály vagyonekobzasi poré, miért is a bíróság foglalkozni kénytelen azszal a kérdéssel, hogy ez a por milyen vonatkozásban áll a trianoni szerződés 76. szakaszával. Ez a szakasz így hangzik:

„A volt osztrák-magyar monarchia területeinek egyik lakosát sem lehet zavarni vagy zaklatni sem amiatt a politikai magatartása miatt, amelyet az illető 1914 július 28. napjától kezdve az említett területek állami fönhatóságának végleges elismeréséig tanúsított, sem pedig állampolgári viszonyainak a jelen szerződés alapján való rendezése miatt.”

Minthogy a trianoni szerződés rendelkezéseinek megmagyarázására és alkalmazására az antant illetékes, a nagy- és kisantant budapesti követel azt az értesítést kapták, hogy a párisi nagykövett tanács meg fogja vizsgálni, van-e összefüggés Károlyi Mihály ügye és a békeszerződés 76. szakasza között. Egyidejűen az az utasítás érkezett, hogy a követek hozzák ezt a magyar kormány tudomására és hárják néhány hétre a folyamatban levő por elnapolását, amíg az antant kormányai állást foglalnak ebben a kérdésben. Ez a lépés meg is történt. A nagy- és kisantant egy egy követe november 25-én note verbale (szóbeli jegyzék) alakjában közölte az antantkormányok kérését a magyar kormánnyal, amely a Károlyi ellen folyó por ideiglenes felfüggesztését teljesítette arra az időre, amíg az antant az ügyet megvizsgálja és eldönti, hogy ez a por érinti-e a békeszerződésben foglalt rendelkezéseket vagy sem? A trianoni békeszerződés magyarázatát a Károlyi-pörrel kapcsolatban az antant képviselői valószínűn a jövő héten közlik majd a magyar kormánnyal.

Bukaresiben újabb diáktüntetések voltak

Száz diákot állítottak elő a rendőrségen. Letartóztatták a szociáldemokrata párt három vezetőtagját. A Jasil egyetemen felfüggesztették az előadásokat. Slatineanu rektor a hatóság passzív magatartása miatt lemondott állásáról

(Bucuresti-Bukarest, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap részletesen beszámoltunk azokról nagyszabású tüntetésekről, amelyek a bukaresti diákság az antiszemita diákmozgalom évfordulóján rendezett és amelyek során szétrombolták a Brszoianu-utcai szocialista klubot és a szocialista könyvkereskedést.

Újabb értesüléseink szerint a diákság azért támadt rá a szocialista klub és könyvkereskedés helyiségeire, mert az eredetileg antiszemita jellegű tüntetést bizonyos agitátorok arra használták ki, hogy kommunista röpcédulákat terjesztettek el a tömegben.

A kommunista röpcédulák ügyében a rendőrség is bevezette a nyomozást és ennek eredményeképpen letartóztatták Petrescu Gempert, Abramescu, Filipovici és Ilie Moscovici szociáldemokrata vezéreket, akiket azszal gyanúsítanak, hogy ők terjesztették a kommunista röpcédulákat.

A szakszervezeti tanács bukaresti központja tegnapi ülésén foglalkozott a szocialista klubot ért támadással, tiltakozó rezolúciót hozott, amelyet manifesztum formájában az öszsmunkáság tudomására juttatott.

A bukaresti diákság tegnap a késő esti órákban az orvostanhallgatók egyesületében gyűlést tartott. Allg tartotta meg az első szónok a megnyitó beszédet, amikor katonaság özönlött be a terembe és Hotineanu őrnagyhadbíró felszólította a diákokat, hogy hagyják el a termet.

A diáktömeg szerteszéledt, majd a Calea Victoriei-n verődött újra össze, ahol tüntetni kezdtek, de a rendőrség közbelépése minden

rendbontást megakadályozott. A zavargások során több mint száz egyetemi hallgatót állítottak elő a rendőrségen, akiket valószínűleg még a mai nap folyamán szabadlábra helyeznek. A tegnap letartóztatott tizenöt diákot ezzel ezemben ma Jilavába szállították át.

A bukaresti diákság zöme ma formális sztrájkot tartott és nem ment el az előadásokra. Longinescu jogi professzort egy csoport diák megakadályozta abban, hogy megtartsa előadását.

Jasiból jelentik: A jasil diákszavargások hatása alatt az egyetem rektora a tanács határozatának megfelelően az előadásokat bizonytalan időre felfüggesztette.

Slatineanu rektor ma átnyújtotta a közoktatásügyi miniszternek lemondását. A rektor lemondását azszal indokolta, hogy a hatóságok egyáltalában semmit sem tettek a zavargások megakadályozására, sőt a tegnapi nap folyamán a zavargó diákok a passzívan viselkedő hatósági személyek szemeláttára verték meg Müller professzort. Slatineanu professzor lemondását a közoktatásügyi miniszter nem fogadta el.

Slatineanu rektor lemondásának hatása alatt a belügyminiszter ma este hét órakor az összes egyetemi városok rendőrprefektusival telefonon fogja közölni azokat az intézkedéseket, amelyek nek fogantatását szükségesnek tartják.

Másik verzió szerint az egyetemi centrumok rendőrprefektusait sürgősen Bukarestbe rendelték, hogy személyesen közöljék velük azokat az intézkedéseket, amelyeknek fogantatását a ma déli minisztertanács rendelte el.

csak az egész ipart...
vállalásot megoldani...
ak haladék nélkül...
ny részletes végre...

erárak napi áral a...
nére sem emelked...
nek az oka a vétel...
endő. A közönség...
niatt, tartózkodik a...
nyot megelőző ha...
eti fellendülés.

a lugosi

etéből
Európában?
tudott választ adni,
és ezután kioktatta
en pogány, bálvány...
ly inkvizitori iskolá...
lorazágban.
ek kirándulásokat a...
vezetésével — Lugos...
antiszemita dalok...
nekelnak a diákok...
sigoruan részt kell...
on. És ők is ott...
ított fejfel a többség,

Anghelescu dr. kul...
lugos csak egyetlen...
és ilyen burjánja...
megterem. Így ne...
et. Miért? A választ...
őrénytan tanára így

mind a mezőre ker...
zsidók tanulnak,
ek lesznek az urak,
ki.
rossz jó. Azokból...
román középosztály...
gy megszilárdítás...
—ly.

gyógyászati gyár...
vári Higiena ve...
tűz ütött ki. A tűz...
eljesen elhamvasz...
szerint a gyárban...
előtörő lángnyel...
dos épületeket is...
6 lej.

ttó, három, négy...
és most a pupos...
Számold csak...
z éjszaka idején...
ttó, tizenhárom...
ban sétálni vele...
ek: tizenhét...
ak a sodromból.

... — arra sem...
a szájadba ve...
a fogaimmal erő...
kezdünk egymás...
kezeivel. Mind a...
mindegyikünk el...
eljes erejét össze...
títenetesen össze...
gától.

hogy megmene...
n a bendódet ki...
és pihend ki ma...
elyett majd egy...
jó estét! Mit...
na éjszaka meg...

nagyott és rám...
az ajtóhoz ro...
de minden fá...
rösen bezárták...
ináljak. Lármát...
berek meghall...
g rosszabb. Így...
lúttól és a fá...
edobom magam...
szerencsétlenül.

„Isten vele Mihály...!”

Találkozás a másodosztályú váróteremben. Tíz perc egy orgoványt hóhér vérenél. „Nem úgy vagyok antiszemita!”

(Arad, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hetenként kétszer-háromszor megnéztem a három legnagyobb aradi szálloda vendégkönyvét, hogy megtudjam, kik érkeztek. Jó ez így, hogy vendégkönyv van, hogy nekem eszembe jut kétszer-háromszor hetenként és hogy meg lehet egyetmást tudni is belőle. Mert sohasem lehessen tudni. Egy szép napon, csak úgy inkognitóban, ellátogat Aradra egy napra mondjuk öfelsége II. Miklós, a minden oroszok cársja, akit mondjuk meg sem gyilkoltak. Megszáll egy szállodában, én felkeresem, megintertüjölöm és autogrammot kérek tőle. Nemde?!

Tehát tegnap végigvágtam az egyik szálloda vendéglistámat. Tizenhatos, első emelet: „Kis Mihály” terménykereskedő Kecskemét, Magyarország.

Kis Mihály... Kis Mihály... Kecskemét... Francia Kis Mihály... Hátha... Rokonság, kötelek... Istarjunt kellene vele csinálni.

Rohanok fel az első emeletre. 14. Megörögetem a kiliacsot. Kopogok. „Szabad?” Sammi válasz. Jön a szobaszony.

— Az ur a tizennégyesből az előbb elutazott. Konflis!! A kocsi meghegyeztem a ceruzámat és igyekeztem mindenre gondolni, ami csak valamilyen kapcsolatban van Francia Kis Mihállyal.

Megérkezünk a pályaudvarra. Benyitok a II. osztályú váróterembe. Izgatott utasok. A Magyarországra menő személytizenöt percet késik. Körül nézek és minden utast analizálok. Az egyik ablaknál két nagy kosár. A pldon egy harminchárom éves parasztercú uriember. Vadászharisnya, nehéz téli cipő, lovagló nadrág és zöld pörgökölkap négy szál vadkacsa tollal. Ez ő! Esetleg tévedtem...

Hozzálépek.

— Bocsánatot kérek, de azt hiszem Kis Mihály urhoz...

Feláll. Kezet nyújt és szeméit a szemembe vésli.

— Igenis. Én vagyok az.

— Tudom kérem, hogy ön rokona Francia Kis Mihálynak...

— Igen kérem... édes unokatestvére vagyok... tehát ősméri az ur...

Szabadkozom.

— Nem. Egyáltalán. Azeshogy nem volt még szerencsénk eddig.

— Igen kérem...

— Én önnel óhajtok beszélgetni egyről másról tudniillik újságíró vagyok.

— Újságíró az ur?!

— Igen, kérem. Úgy értem, hogy egy erdélyi kereszény lap munkatársa vagyok. Egy antiszemita lapé... Különben is azt hiszem, teccettek hallani róla?...

— Hogyne, úgy emlékszen...

Most jutott eszembe, hogy még a lap címét sem említettem, de ha kis Mihály ur ugyis emlékszik rá, akkor ez fölösleges.

— Mindennekelőtt szeretném megtudni, hogy mi az ön véleménye a zsidókérdés megoldásáról?

Apró szúrós szeméivel körünézett a tereben.

— Hát ami azt illeti kérem, én nem úgy vagyok antiszemita, mint ahogy a Mihály... Igaz, igaz, jó lenne a zsidóktól megszabadulni eccer, csak hogy nem kellene vért ontani hozzá. Csak úgy, anélkül, valahogy másképp...

— Mégis? — kérdeztem.

— Az igazat megvallva nem gondolkoztam eddig rajta... El vagyok foglalva nagyon az üzlettel és nem érek rá politizálni, meg aztán nem tudtam, hogy még engem is felkeresnek az újságíró urak! Most is üzleti ügyben jöttem ide Erdélybe.

— Mit csinál a kedves unokatestvére, a Francia...

— Jól van hálistennek, köszönöm kérdését... meg aztán gazdálkodik...

A vonat érkezését jelezték. Kis Mihály felngrott és a csomagjai után nyúlt. Kezet fogtunk. Érestem a Francia Kis Mihály perzselő alföldi vérét... és Orgoványra gondoltam...

A portás rekedt hangon ordította... Sofronia, Cartici, Lőkősháza, Szolnok, Budapest... Az utasok nekilendültek az ajtóknak. Láttam a Kis Mihály pörge zöld kalapját a négy szál vadkacsatollal, felszállani egy másodosztályú kocsilépcsőjére...

Bucsut intettem neki és halkán, csak úgy magamba köszöntöttem Kist és Kecskemétet:

— Isten vele Mihály...!

Keleti Sándor

Detektívdráma a fellegrári sikátorokban

A detektívek leölték a háztetőkön keresztül menekülni próbáló betörőt. Fogarasi Mihály sebesülten jutott rendőrkézre. Egész ékszerüzletre való aranyat és ezüstöt találtak lakásán

(Cluj Kolozsvár, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Másfél hónappal ezelőtt jelentette az Uj Kelet, hogy több betörésből kifolyólag Sassu detektív letartóztatta Kolozsvár egyik legnagyobb betörőjét, Fogarasi Mihályt. Fogarasi Mihály a rendőrségen beismerő vallomást tett, elmondotta, hogy hónapokon keresztül betörésből tartotta fenn magát és ezalatt az idő alatt Kolozsváron, valamint a többi nagyobb erdélyi városokban számtalan betörést követett el.

Eredménytelenül körözik a megszőkött betörőt

Sassu detektív a Fogarasinál tartott házkutatás alkalmával a lopott dolgoknak nagyrészt előkerítette és a kolozsvári vizsgálat befejezése után a híres betörőt a marosvásárhelyi rendőrségnek adták át, hogy az ottani bünelajstromát is összeállítsák. A marosvásárhelyi rendőrség a vizsgálat befejezése után Fogarasi Mihályt két detektív kíséretében a nagyszabeni rendőrséghez küldte a további nyomozás végett. Fogarasi Mihály azonban kijátszotta a két detektív éberségét és eddig még kiderítetlen módoon két őrzője közül összebilincselte kezekkel megszőkött.

Fogarasi szökése után az ország összes rendőrségei körözték a zseniális betörőt, de eredménytelenül, mert Fogarasi az erdélyi városok között hol itt, hol ott tett egy kisebb látogatást és a rendőrségek csak a tökéletesen végrehajtott betörésekből következtethettek Fogarasi Mihály ügyes kezeire, de akkorára Fogarasi a városból már régen továbbállt és másik erdélyi városban próbálkozott zseniálisan végrehajtott munkájával.

Fogarasi újra felhukkan Kolozsváron

Néhány nappal ezelőtt Kolozsváron több fejjelentés érkezett ismeretlen betörők ellen, akik a lakásba behatolva ruhaneműt, de főleg ékszereket vittek el. A rendőrség minden egyes alkalommal megvizsgálta az esetet és arra a megállapításra jutott, hogy a betöréseket valószínűleg Fogarasi követte el és így valószínű, hogy még most is a városban tartózkodik. A bünelgyi osztály főnöke, Dreghicia Aurél komisszár, Sassu detektívet bízta meg a híres betörő letartóztatásával, aki teljesen főnöke utasításai szerint járt el és a nyomozás állásáról naponként jelentést tett. Dreghiciu főnök az irodában az ügy minden mozzanatait figyelemmel kísérte és a nyomozásra vonatkozólag utasításokat adott ki és így az elért eredményt főleg neki lehet tulajdonítani.

Sassu detektív többször kereste Fogarasi Lépcső-utca 3. szám alatti lakásán, de mindig eredménytelenül, mert a híres betörő nagyon óvatos volt és ritkán tartózkodott odahaza. Kedd este Sassu detektív Marpozan detektívet hívta segítségül. A két detektív áruhába öltözött, úgy hogy teljesen felismerhetetlenek voltak. Sassu detektív hatalmas fekete szakállt és bajuszt ragasztott magának és inkább vidéki földbrtkosoknak, mint rendőrségi detektívnek nézett ki, Marpozan pedig kisebb sz szakállt és bajuszt ragasztott és a szemléltőben egy kereskedő benyomását keltette. A két detektív felismerhetetlen áruhájában a Fellegrári-uti és Lépcső utcai házakat járták sorba éjjeli szállást keresve és így feltűnés nélkül alkalmuk volt Fogarasi lakására is bemenni. Fogarasi nem találták odahaza, de távozáskor Sassu detektív észrevétlenül a Fogarasiék padlására jutott, ahol elrejtőzködött. Reggelig maradt a detektív a betörő padlásán, eredményt nem tudott ugyan elérni, de ehelyett arra a szenzációs felfedezésre jutott, hogy Fogarasi Mihály minden eshetőségre elkészült és lakása körül öt irányban készített magának kijáratot, hogyha a detektívek körüvennek a házat, úgy alkalmuk legyen a rendőrgyűrtől megszököni.

Hajnali lesben a detektívek

A felfedezések alapján Sassu detektív szerda este is Fogarasi háza körül helyezkedett el. Az éjszaka zavarlatlanul telt el. A kora reggeli órákban azonban Sassu detektív megállapította, hogy a betörő odahaza tartózkodik, de egyedül nem hatolhatott be a lakásba, mert tartania kellett attól hogy Fogarasi valamelyik rejteketon megszőkök előle és akkor megint megme-

nekülhet a rendőrség elől. Sassu detektív a központi rendőrségre telefonált segítségért, ahonnan Fatu és Saciu detektíveket küldték ki.

Reggel hét óra. E sorok írója valami különös véletlen folytán éppen ekkor a Fellegrári ut környékén járt. Meglátott két ismerős detektívet, akik kocsi érkeztek. A detektívek egy már ott várakozó társuknál, Sassu detektívvel jelentkeztek, aki óvatosságra figyelmeztette őket és kijelölte számukra azokat a helyeket, amiket el kell foglalniok.

A detektívek azonnal felvilágosították a helyszetről munkatársunkat, aki az őrtálló titkosrendőrök csoportjához csatlakozott. Ettől kezdve drámai gyorsasággal pergett le a film.

Lelővik a betörőt a háztetőkről

A Lépcső-utca 3. számú, dekedző kis házának egyik szűk, dohos szobájában aludt a betörő vezére. A rendőrség emberei az udvaron helyezkedtek el, Saciu detektív azalatt megkopogtatta a kaput.

— A rendőrség nevében kérem a kaput azonnal kinyitni.

A betörő, aki nyilván sejtette, hogy a kapuzörgetése csak trükk lehet és megérezte, hogy már az udvarban elfogatására készen állottak a hatóság emberei, azonnal menekülést kísérelt meg és pedig a háznak azon részén, ahol hite szerint nem állhattak detektívek. Így tehát a padlás irányába indult, de itt szembe találta magát Fatu detektívvel, aki revolverral a kezében megadásra hívta fel.

— Ha nem adod meg magad, lelőlek — kiáltott rá a detektív.

A betörő azonban ezúttal sem vesztette el lélekjelenlétét, hirtelen irányt változtatott, macskahyességgel felkapaszkodott a szomszédos háztetőre és kifelé iramodott a sikátor egyik alacsonyabban fekvő ház tetejére.

— Megállj, mert különben leterítlek — kiáltott az udvarban álló detektív utána.

Azonban Fogarasi folytatta útját és már maidnem átvette magát a falon, amikor egy lövés dördült el.

A lövés nem talált. A betörőt a veszedelmes helyzet sem félemütette meg és pár pillanat alatt már kijutott a szomszédos ház tetejére. Ezzel azonban még mindig üldözött szemé előtt volt. Fatu detektív pillanatig sem habozva utána lőtt és jobb felsőcombján találta az üldözött betörőt.

Rendőrkézre jutott Fogarasi

Fogarasi mint egy sebzett vad visszahanyatlott, azonban a fájdalom és kudarc séhaja nem tört ki belőle. Összeszorította ajkát és bosszus nézéssel tűrte, hogy a detektívek leemeljék őt a háztetőről kocsiba szállítsák és elvivek a kórházba.

Mintán Fogarasi ártalmatlanná tették, a detektívek a lakásán tüzetes házkutatást tartottak, itt azonban semmi olyan nyomra nem akadtak, amely újabb betöréseit árulhatta volna el.

A délelőtt folyamán betegágyán kihallgatták a betörőt, aki Sassu detektív előtt beismerő vallomást tett és elmondotta, hogy a betörésből származó ékszerek jórészt a lakásán lévő gyerekasztal alsó polcának deszkái közé rejtette el. Sassu detektív a jelzett helyre ráta-lált az ékszerekre, amelyből egy egész ékszerüzletre való aranyneműt télt ki. A lefogalt aranyneműek értéke körülbelül százezer lej. Az a gyanu azonban, hogy Fogarasi még ezenkívül is tart elrejtve ékszereket és egyéb értékeket. A rendőrség ilyen irányban folytatja a nyomozást. (b. m)

Konfekciósok figyelem!

Atveszünk nyersárukat mindennemű férfi, fiu- és gyermekkonfektió elkészítése céljából, elsősorndu kivételben. Gyermekkosztümök a legdivatosabb fazonokban készülnek Pecsuitzi mintára. Jutanyos árak. — A szükséges nyersanyagok kimutása, valamint a munka-dijk ára kívánatra beküldetnek.

Fortuna in reprimdere comerciala de haine si sapci pentru barbati si copii Marghita 8245

As Uj Kelet napila Szerkesztok: Felelos szerkesztok: As Uj Kelet Felelos szerkesztok: — Egy bol jelent mana Lou korasán. I nek, a hir ved annak fus perben földi köve blad" tud heket irt, artatlansag elfogaltasg madasok a törödött a is megvéd jes elégt amelynek ban való dat a bec — Me len. Bóm vadaikat a megviszga aitenék a tatal. Köz hullámoss napról na körben Farinacci egyik ex Cremona amelyen lévő egyi tak az a automobili találta. A tették me eset nagy viselő az tást, hogy retorziótól — K miniszter Amerikát érkezett Balfourn Amery t érdeklődő A beszélget érzést ke miniszter építés irá nába. — B zolta egy délelőtt automobili ügyvédet mentők r amonban, volna, m bési ügy és kenen vett a le kusárhad soraihan gok is t. ségrértés mániába német la liberális király D szék bet tis kihir rosab, E tevékeny mot tere leknek. — N pesti renc de, melye lok iranc tartóztat

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bányai zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 az Uj Kelet cikkeinek atányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Hírfelirési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

— Egy Dreyfus-harcos halála. Amsterdam-ból jelentik: A napokban meghalt itt Ristermanu Louis Israels ügyvéd hatvanöt éves korában. Israels unokafivére volt Josef Israelsnek, a híres zsidó fésűkes. Az elhunyt ügyvéd annakidején nagy szerepet játszott a Dreyfus-perben mint a Parisban székelő németalföldi követség jogtanácsosa és mint a „Handelsblad” tudósítója. Nőpontja feltűnést keltő cikkeket írt, amelyekben behatárolta Dreyfus ártatlanságát és rámutatott a francia kormány elfogultságára. A kormány figyelmeztette a támadások következményeire, Israels azonban nem törődött a várható kiutasítással, hanem tovább is megvédte álláspontját. 1911-ben Israels teljes elégtételt kapott a francia kormánytól, amelynek akkori elnöke Fallières Amsterdamban való látogatása alkalmával a híres ügyvédet a becsületrend lovagjává nevezte ki. Israels a zsidó közéletben is tevékeny részt vett.

— Merénylet egy fascista képviselő ellen. Rómából jelentik: A Bono ellen felhozott vádakhoz a szenátus szabályzata szerint alaposan megvizsgálják és amennyiben a vádak megerősítésként a fejelentést, Bonot le fogják tartóztatni. Közben a politikai élet mind nagyobb hullámokat ver és a pártok közötti ellentétek napról napra kiélesednek. Tegnap a feszült légkörben újabb robbanás történt, amennyiben Farinacci képviselőre, az intranzigens fascisták egyik exponensére, rálöttek. A merénylet a Cremona és Genova közötti országúton történt, amelyen Farinacci autón utazott. Az ut szélén lévő egyik vályogházból két lövést irányítottak az autó felé. Az egyik golyó átütötte az autóbil oldalát, Farinacci azonban nem találta. A képviselőt az ablakszilánkok sebesítették meg könnyebben. Fascista körökben az eset nagy izgalmat okozott, a sebesült képviselő azonban elvárásainak kielégítésére az utasításra, hogy szigorúan tartózkodjanak bármiféle retorziótól.

— Kuk főrabbi az angol gyarmatügyi miniszternél. Londonból jelentik: Kuk főrabbi Amerikából való visszatérése alkalmából ide érkezett és kihallgatáson jelentkezett Lord Balfournál és Amery gyarmatügyi miniszternél. Amery több kérdést intézett a főrabbihoz, érdeklődve utjáról és Palesztina mai helyzetéről. A beszélgetés végig szívélyes volt és azt az érzést kellette Kuk főrabbinak, hogy az új miniszter jóindulattal viseltetik a zsidó ujjáépítés iránt. Kuk már el is utazott Palesztinába.

— Bécs legöregebb ügyvédjét halálra gáztolta egy autóbil. Bécsből jelentik: Hétfőn délelőtt tizenegy órakor a Heumarktön egy autóbil elgázolta dr. Paul Danietzkát 88 éves ügyvédet. A szerencsétlenül járt Danietzkát a mentők nyomban a kórházba szállították, ahol azonban, anélkül hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Dr. Paul Danietzki a legöregebb bécsi ügyvédek egyike volt. Bécsben végzett és innen Lembergbe ment, ahol élénk részt vett a lengyel fölkelésben és 1863-ban mint kuzsárhadnagy küzdött a lengyel inszurgensek sorában az oroszok ellen. Az osztrák hatóságok is üldözték őt a hatvanas évek elején felszámolás miatt, az üldözések elől azonban Romániába emigrált, ahol Bukarestben élt. Itt német lapot is alapított és részt vett a román liberálisoknak oroszellenes mozgalmasában. Károly király Danietzkát meghívta a pénzügyminiszteri szék betöltésére. 1867-ben, az általános amnesztia kihirdetése után, ismét visszatért szülővárosába, Bécsbe, ahol tovább folytatta ügyvédi tevékenységét. Jótékony ember volt, aki az államot teremtett a szegénysorsu átvázoló lengyeleknek.

— Nagy vízumcsalást leplezett le a budapesti rendőrség. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség nagyvonalú vízumcsalást leplezett le, melyet két tisztviselő követett el. A tisztviselők francia vízumokat hamisítottak. A tettesek lefolytatásuk alkalmával nyomorokkal védekeztek.

Jorga parlamenti csatája a Marmorosch és Blank bankhazzal

A Marmorosch és Blank cég beküldte a kamarának különböző pénzintézetekkel folytatott levélváltását. Jorga tiltakozik a levelezés nyilvánossághozzása ellen!

(Bucuresti Bukarest, december 11. Az Uj Kelet tudósítójától) Részletesen beszámolt az Uj Kelet a kamara üléséről, amelyen Jorga azzal vádolta meg a Marmorosch és Blank bankházat, hogy nagy pénzügyi cégekkel támogatja a parasztpártot és a parasztpárt ezért az ország érdekeivel szemben a Marmorosch és Blank cég külön érdekeit védelmezi a parlamentben.

A Marmorosch és Blank bankház Jorga támadásaira feleletül megküldötte a kamarának ama levelezésnek kivonatát, amelyet Jorga folytatott le különböző pénzintézetekkel, így többek között a Marmorosch és Blank céggel is egy Parisban felállítandó román iskola érdekében. A kamara mai ülésén Jorga személyi kérdésben napirend előtt szólalt fel és a következő kijelentést tette:

— Tadmásom van arról, hogy a Marmorosch és Bank bankház megküldötte a kamarának...

— Ujból meghalt Parisban egy erdelyi zsidó diák. Parisból jelentik: Nem régiben adtuk hírt egy Parisban tanuló zsidó diák haláláról. A tragikus sorsu, az otthon melegétől elűzött és idegenben küzdő zsidó diákok közül most újból elragadt egyet a könyörtelen halál, Katz László, a nagyváradi liceum tavaly érettségizett emines tanulója, aki Temesváron a zsidó gimnáziumok versenyszorán első díjat nyert és az idén a párisi egyetemen végzete orvosi tanulmányait, Paris egyik kórházában hirtelen megbetegedés következtében tífuszban meghalt. Az elhunyt diákot, aki a zsidó ügyek lelkes munkása volt, szüleine kívül Nagyváradon kiterjedt rokonság gyászolja.

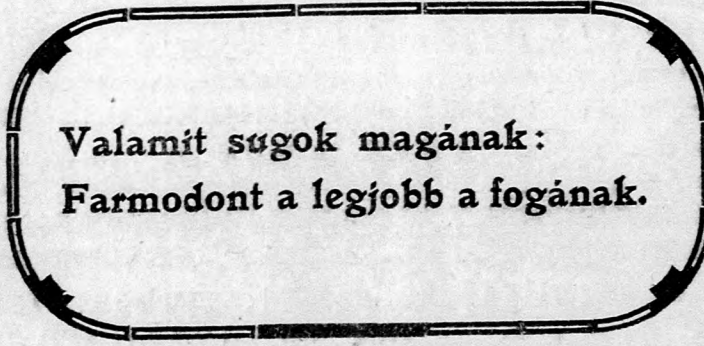
— Öngyilkosság anyakönyvhamisítás miatt. Ujvidékről jelentik: Az ujvidéki rendőrség december 2-án beidézte Tóth Mária Dunan a 9. szám alatt lakó asszonyt, mert a vele vadházasságban élt Dimitrijevic Dimitrie belgrádi gépész feljelentette, hogy Tóth Mária meghamisította az orosházai anyakönyvi hivatalból beszerzett születési kivonatát, hogy Dimitrijeviccel házasságot köthessen. Tóth Mária azt vallotta, hogy Dimitrijevicnek 1250 dinárt adott az anyakönyvi kivonat beszerzéséért, amelyet kijavítva kapott meg. A rendőrség elbocsátotta. Tóth Mária másnap Péterváradon az egyik szőlőben holtan találták. A boncolás megállapította hogy zsírszódával mérgezte meg magát. Hárshagyott levélben tettének okául szerelmi bánatát jelölte meg.

— Steiger ártatlan. Lembergben — amint ismeretes — Stanislaw Steiger zsidó diákot letartóztatták azon gyanu miatt, hogy annakidején ő dobta Wojciszchowsky köztársasági elnökre a bombát. A nyomozás megindult, de semmi tárgyi bizonyítékot nem tudott Steiger büntetése mellett produkálni. A fiatalembert a büntető hatóságok mégis fogva tartják. Steiger a napokban megbetegedett és a februárban megtartandó főtárgyalást valószínűleg emiatt, de a bizonyítékok hiánya miatt is el kell halasztani. Az ügyészség egyelőre csak egy hisztériás szeszony megbizhatatlan vallomásra támaszkodva a vádat Steiger ellen, akinek ártatlanságáról mind nagyobb körök meg vannak győződve.

— Eljegyzés. Guttman Etskát Huedioról folyó hó 7-én eljegyezte Stössel Sama Sebesul-Sasac. (Minden külön értesítés helyett.)

Farkas Jakab Briglez eljegyezte Lövi Bertuskát Mogosestiről. (Minden külön értesítés helyett.)

— Kétmillió maláriamegbetegedés Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A közegészségügyi minisztérium hivatalos kimutatása szerint az ország területén kétmillió maláriamegbetegedés történt. A maláriabetegek felét a malária-állomásokon gyógyították. A trvgiri állomás maga százezer maláriabeteget kezel.

rának ama levelezésnek kivonatát, amelyeket én folytattam le bizonyos pénzintézetekkel egy Parisban felállítandó román iskola érdekében. Kijelentem, ha a kamarában ezt a levelezést nyilvánosságra hozzák, úgy én ezt az eljárást közönséges zsarolásnak tekintem. Még csak ezt kívánom megjegyezni, hogy a Marmorosch és Blank céggel a büntető törvényszék tárgyalótermében fogunk találkozni.

A költségvetési vita során Lepadatu képviselő folytatta exozóját és vitába szállt a pénzügyminiszterrel, aki a tegnapi éjszaki ülés során a felszólalók hazafiságát kétségbe vonta.

Rusu Aurél képviselő az erdelyi tanári kar szomorú anyagi helyzetéről terjesztett be interpellációt.

A szenátus mai ülésén megkezdtek a házszabály tárgyalását. A tervezetet egytől a hetedik szakaszig megvitatják.

— Az Erdelyi Zsidó Árvagondozó ujj vezetősége. Nagyváradról jelentik: Az Uj Kelet egyik újbóli számában beszámoltunk már az Erdelyi Zsidó Árvagondozó nagyváradi kongresszusáról. A kongresszus az új vezetőség megválasztásánál úgy döntött, hogy az elnököt egy helybeli gyűlésen válasszák meg. A kongresszus által megválasztott vezetőség névsora a következő: Főtitkár: Schwartz Miksa. Pénztárnok: Jakobi Mózes. Központi bizottsági tagok: Antal Mark, Bosán Géza, dr. Eisler Mátyás, Farkas József, Freu Lajos, Glasner Ákiba, Jakobi Mózes, Janovitz Géza, dr. Kohányi Menyhért, Kertész Mártonné, dr. Krémer Ármán, dr. Leitner Felöp, Rosenzweig Emanuel, Neuberger Zsigmondné, dr. Neufeld Jeróné, Sajovits Náthánné, Schwartz Jakab, Schwartz Miksa, dr. Kertész Jenő, Spitzer József, dr. Neufeld Mihály, Freu Lajosné és Kertész Márton. A kongresszus lezajlása után az árvaválp javára fényesen sikertült műsorcs estély volt, amely alkalommal tekintélyes összeg gyűlt be az árvaválpára.

— Tessitori Nóra klasszikus estélye. Zsófiót ház előtt tartotta meg szerdán este Tessitori Nóra, az immár ragyogó nevű szavalóművésznő eszidei első szavalóestélyét. Ezuttal klasszikus költők szerepeltek műsorán: Balassitól Ady Endréig. Csodálatos, eleven hangszerként csendülő orgánuma-tal z-néjü intuitív hajlékonysággal simul az előadott költemények szavaihoz, melyeknek érzésekből szőtt pompáját hangjának, művészi ösztönének teljességével ragyogtatta meg hallgatóságá előtti. Sainte újrajzúettek előadásában a klasszikus poémák, melyek az ő több mint interpretáló művészetében a közönyös sziveket is megdobbantották, az érző lelkeket pedig új művészeti mámorral, új reszenés-séssel gazdagították. Hangját érzései vezetik, ér-zéseit hangja zenéje új szférákba emeli, ami anynyit jelent, hogy Tessitori Nóra birtokában van nemcsak annak a kongenialitásnak, mely a költészet benső szellemének érzékeltetéséhez szükséges, hanem annak az újáteremtő erőnek is, mely transcendens, szinte anyagon túli fényét a legimmaterialisabb anyagból: hangokból kölcsönzi. Ahogyan Berzenyi halk leh-llettü „Közélté telé” adta elő, abban annyi zeneiség, annyi finomság volt, hogy már szinte zeneként és nem szavalatként hatott. Nagy hatást ért el Vajda János sötét tragikumum verseivel is, de nem volt kisebb sikere Arany „Vörös Babék” c. balladájának drámai erejű előadásával sem. Ady Pöcsy Máriáját, Petöfi Szülőföldemen című költeményét az átérzésnek és újratereztésnek pazar revelációjával szólaltatta meg. Áprily Lajos, a kiváló költő mindvégig finoman és egyéni szellemmel teljes intelligenciával konferált.

- * Ügyvédi Határidőnapló 1925. Lepagenál Kolozsvár 360 Lej.
- * Staniol-gyárraktár Lepage, Cluj.
- * Purgo felalmulhatatlan hatásu biztos gyógy-szer.
- * Figyelmeztetés. Hermann Rachel kisilvai lakos eladott több szalámigyárnak tréffi beleket, mint kösért. Ezután közhírré tesztem, hogy nevezett a köserságot illetőleg nem megbizható. Figyelmeztetek mindenkit, hogy csakis olyan gyárakban szerezzék be szalámizükségletüket, ahol a gyáros Hechserral ellátott beleket vásárol. Radna veche (Óradna) ker. rabbiság. Ascher Rubin kerületi fő-rabbi.

gyelem!

dennemü férfi, szívtése céljából, mekkostimók a zülnek Prusitzi — A szükséges amint a mnka-küldetnek. here comerciala de sapci pentru bar-opii Marghita

KÖZGAZDASÁG

Allandósítják a kisipari hiteleket

A pénzügyi kormány újabb összeget bocsát a Creditul Industrial rendelkezésére. A kolozsvári kamaránál újabb értekezlet volt a kisipari kölcsönök ügyében

(Cluj-Kolozsvár, dec. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nemrégiben megírta az Uj Kelet, hogy a pénzügyi kormány huszmillió lejt bocsátott a Creditul Industrial rendelkezésére, hogy ezen összegből a valóságba jutott kisiparosoknak kölcsönöket folyósítsa. Ugyancsak ismertettük, hogy a kölcsönök helyes kiosztása tekintetében a kereskedelmi iparkamarák, a különböző kisipari szervezetek és a Banca Nationala között megbeszélések történtek.

A kisipari kölcsönök ügyében a kolozsvári kereskedelmi és iparkamaránál Joneacu, a Banca Nationala igazgatója, az iparosok képviselői és a kamara vezetősége között tegnap újabb megbeszélés történt. Az iparosok képviselői bejelentették, hogy a kolozsvári kisiparosoknak huszmillió kölcsönre van szüksége. Joneacu igazgató ismertette azokat a feltételeket, amelyek szerint a kölcsönök folyósítva lesznek. Ezek szerint a kölcsönöket ingatlan, vagy árufedezetre folyósítják, de elfogadnak bankgaranciát is. A folyósítást Kolozsvárt két vagy három bank fogja eszközölni, amely bankok maximum három százalékos folyósítási költséget számíthatnak fel. A kisiparosok a kapott kölcsönöket egy éven belül tartoznak visszafizetni, de ingatlan fedezettel rendelkezésük a kölcsön két évre is folyósítható. A kölcsönök után 8-10 százalékos kell fizetni és egy

százalék helyszíni szemle költséget.

Joneacu igazgató azon véleményének adott kifejezést, hogy a három százalékos folyósítási költség megtakarítása érdekében helyesnek tartaná, ha a kisipari érdekképviseletek bankot vagy szövetkezetet alakítanak, amely szövetkezet vagy bank gondoskodna a Creditul Industrialnak nyújtandó fedezetéről és ezáltal módjában állna a kisipari kölcsönök folyósítását végrehajtani. Végül bejelentette, hogy a kolozsvári kisipari kölcsönök iránti igényeket pártolól fogja a Creditul Industrial vezetősége elő terjesztetni.

A kölcsönök iránt egyébként országsszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg és a kolozsvári kamara vezetőségéhez a körzetbe tartozó helységekből, így Dezről, Szamosújvárról és Tordáról is számaran jelentették be igényeiket a kisipari hitelre. Itt említjük meg, hogy illetékes helyen nyert értesülésünk szerint a pénzügyi kormány allandósítani akarja a kisipari hiteleket és tekintettel a már eddig is bejelentett hiteligények nagyságára, tervevette, hogy a Creditul Industrialnak a már folyósított huszmillión kívül egy újabb, az eddignél nagyobb összeget fog rendelkezésére bocsátani, hogy a kisipari kölcsönöszerkezet a Creditul Industrial kielégíthessék.

A mai valutapiac

A mai napon tartózkodóan indult a devizapiac, később azonban némi szilárdulás mutatkozott. Az árfolyamok a következők: O-ztrak korona 360-362, magyar korona 370-380, cseh korona 585-590, francia frank 1056-1075, svájci frank 8820-8830, dollár 19400-19300, angol font 928-933, olasz lira 860-865.

Valutapiac december 11-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1075, Berlin 48, London 933, Newyork 19775, Róma 88000, Zürich 3850, Bécs 2800, Prága 594, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730—, márka 4700, leva 135, török lira 100, font sterling 910, francia frank 1080, svájci frank 8800, olasz lira 860, drachma 825, dinár 275—, dollár 19450, lengyel marka 3800, osztrák korona 2800, magyar korona 2600, cseh korona 575.

Bécs. Nyitás—Zárás: Berlin 12290—12290, Amsterdam 20890—20880, Newyork 5167/8—51625, London 242400—242550, Páris 277725—276500, Milánó 222925—222500, Prága 156000—155775, Budapest 7025—7000, Belgrád 77800—77500, Bukarest 26750—26750, Varsó 9900—9900, Bécs 7275—7270.

Párisi tőzsde: Bukarest 960, Zürich 36225.

Stoewer írógép. Gyár-kepv. Kérjen Lepage ajánlatot

Az ezüst ára esik a világpiacon. Londonból jelentik: Az európai nemesfémpecokon különösen az ezüst árának fokozatos lemeresülése állott be. Az angol piacon az ezüstár visszaesése főként az angol font javulásával magyarázható, figyelemreemlélt azonban, hogy a többi világpiacon szintén alacsonyabb ezüstárak alakultak ki.

Megszüntették az exportzákok letéti díját. Bukarestből jelentik: A legutóbbi Legfelsőbb Vámtanács ülésén tervbe vették az exportzákok után fizetendő 48 lej garancia-díj megszüntetését.

Leszállították a barnaliszt árát. A kolozsvári polgármesteri hivatal ma újból maximalta a barna kenyérliszt árát. Ezerint a barnaliszt új eladási ára 7 lej. Ugyanígyen árban tartoznak a malmok is készleteiket eladni.

Országos kereskedelmi kongresszus. Bukarestből jelentik: December 28-án országos kereskedelmi kongresszus lesz Bukarestben. A kongresszus iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg. A kongresszus tárgysorozatában többek között a Vadul Comercial, a pénzügyi, a fényüzési és forgalmi adó eltörlése, az új szesztorvény és több más, a kereskedők érdekeit érintő ügyek szerepelnek.

Megkezdődött a marosvásárhelyi kirakatverseny. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap délután kezdődött a december 31-ig tartó marosvásárhelyi kirakatverseny. A versenyen a kereskedők kivétel nélkül részt vesznek. A zsűri pénteken délután kezdi meg a kirakatok megtekintését és rövidesen ki fogja hirdetni a verseny győztesét, akik között értékes díjakat fognak kiosztani.

A legjobb minőségű

tejcsokoládé

minden üzletben kapható

Fajták: Chocolat au lait, Bosphora, Mocca, továbbá Bitter, Sec.

Csakis minőségkedvelőknek

Modern csomagolás

Csakis minőségkedvelőknek

KANDIA felírás garantálja a minőséget

Divatos nőikabátok végleges kiürítése mélyen leszállított, minden elfogadható áron.

URANIA áruház

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34. Urania-mozival szemben. Strocco 166

Szőrme és fonalfestés!

Szőrme és bármilyen kelmet a legjobban fest és tisztít "KRISTÁLY" KELMEFESTŐ-GYÁR CLUJ Telefon 500

Szőrme és fonalfestés

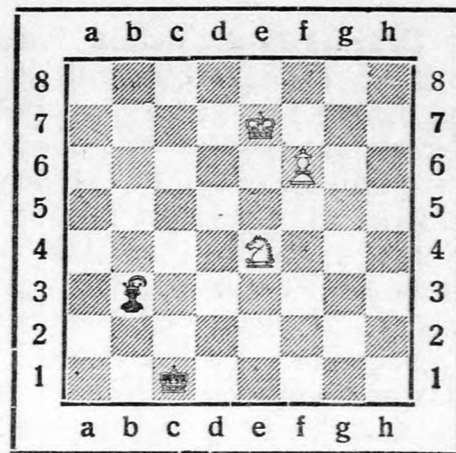
SAKK

Rovatvezető: Dr. BRÓDY MIKLÓS

2. sz végjáték-tanulmány.

Kosok V.-től.

Sötét: Ke1, Fb3 (2).

Világos: Ke7, He4, gyal. f6 (3).

Világos indul és nyer.

Megfejtés

A 7-ik számú, dr. Lasker-féle 3 lépéses megfejtésnél egy fontos variáns elkerülte összes fejteink figyelmét. Egy megfejtő sem küldte be eddig ugyanis, hogy 1. Fc8-b7-re mi történik, illetve ezután hogyan ad mattot világos? A hadállást most ismételtelen leközzöljük avval a kérés l, hogy megfejtőink most már a teljes megfejtést küldjék be.

Hadállás:

Világos: Kf3 Va4, Bd6, Fc3, gyal. e4.

Sötét: Ke5, Fc8, gyal: c7, d5, f4, f5.

A 6. számú, dr. Bródy-féle feladvány helyes megfejtését pótlólag beküldte még: Kertész Miklós (Cluj), Schikler Régi (Sibiu) és Jeremiás H. (Kajpou). Az 5. sz. Scheel-féle feladvány helyes megfejtését pótlólag beküldte: Paneth Ödön (Cluj).

Szerkesztői üzenetek

K. S. (Săcueni). A 8. sz. feladvány megfejtése helytelen.

W. I. (Cluj). A 8. sz. feladv. megfejtése szintén helytelen, beküldött feladványai pedig még kezdetlegesek.

H. D. (Cluj). 3 lépésese szintén kezdetleges, nem közölhető.

5. sz. játszma.

(Alábbi — szépségdíjjal kiuntetett játszmat az amsterdami, holland bajnoki versenyen játszották, 1924 augusztus havában.)

Vil.: Dr. Euwe M.

Sötét: Speyer A.

1. d4-d5
2. Hf3-Hf6
3. e2-e3-c6
4. c4-e6
5. Hd2-Hd7
6. Fd3-c5(?)
7. 00-b6
8. cxd5-exd5
9. e4!-Fc7
10. exd5-Fxd5
11. Be1-Fe7
12. dxc5-Hxc5
13. Ff5+Kf8
14. b3-Fb7
15. Fb2-Hd3
16. Fxd3-Vxd3
17. Be1-Bd8
18. Be1xe7!-Fxf3
19. F3!!-Va6
20. Be7!-Vxa3
21. Bx7+-Kx8
22. Ve1+ sötét feladta.

Következhethék még pl.:

22. He4,
23. Hxc4-Bd1
24. Hd6+-Kd8
25. Bd7#

Sakk-hírek

Négy mester-verseny Berlinben.

Rubinstein, Teichmann, Mieses és Fohner játszanak a berlini Café-König, december 9-én kezdődött versenyén. A verseny befejezése után az összes játszmák könyvalakban jelennek meg. A könyv ára 50 Pfg, kiadója B. Kagan, Berlin, W. Behrenstrasse 24.

Nemzetközi mesterverseny Baden-Badenben.

A jövő év tavaszán nagyszabású mesterverseny veszi kezdetét Baden-Badenben, melyre már Aljechin, a kiváló orosz nagymester benevezett.

Hirdessen az Uj Keletben!

estpat
felett.
hogy
került
rak,
kevese
V
Wac-
3:1 (2
Hé
van—
berg)
Itt
Simme
vedett
A
szerve
suk ig
ami a
veszik
prágai
képesse
fizették
vehette
Söt vo
minden
vonatko
estpat
Fraie P
bija vol
sék ugy
minus s
a Pogor
mény m
mert va
zonyos
megtanu
becsülni.
A be
vasárnap

SZIL

Az ü
telmas
Végig m
Pesten h
már a h
Molnar h
markol h
sikkesen
keves ily
vegycipő
próbán m
drámai s
szerepek
Aranka, M
Forgács S
játssák. A
hétőre tü

A
Péntek: A
árak
Szombat d
igen
dr. C
Szombat es
szám
Vasárnap d
16-od
Vasárnap es
zenek
Prem
Hétfő: Az
Napi

Select-
Papa kedv
vonásban, C
szerepben a
Urania-
film. Koenig
Apolló-
res karnevá
törő életéből

